स्वर्गद्वारी नगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

स्थानीय राजपत्र

खण्डः १ संख्याः ५ मितिः २०७४/०६/४

भाग–१

स्वर्गद्वारी नगरपालिका

प्रदेश नं. ५

प्यूठान

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२ बमोजिम नगरकार्यपालिकाको बैठकले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको ऐन/नियम सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

२०७४ सालका ऐन/नियम संख्या : ५

नगर कार्यपालिका (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४

नेपालको संविधानको धारा २१८ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरि स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको नगर कार्यपालिकाले आफ्नो कार्य विभाजनका लागि मिति २०७४।०४।१८ को निर्णय अनुसार देहायका नियमहरु बनाएको छ ।

१. <u>संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :</u>

(१) यस नियमावलीको नाम "स्वर्गद्वारी नगर कार्यपालिका (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४" रहेको छ ।

(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा :

विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा -

(क) "प्रमुख" भन्नाले स्वर्गद्वारी नगर कार्यपालिकाको प्रमुख सम्झनुपर्छ ।

Scanned with CamScanner

(ख) "उपप्रमुख" भन्नाले स्वयंभू नगर कार्यपालिकाको उपप्रमुख सम्झनुपर्छ।

(ग) "कार्यपालिका" भन्नाले स्वयंभू नगर कार्यपालिका सम्झनुपर्छ।

(घ) "कार्यकारी अधिकृत" भन्नाले स्वयंभू नगरपालिकाको कार्यकारी अधिकृत सम्झनुपर्छ।

(ङ) "नगरपालिका" भन्नाले स्वयंभू नगरपालिका सम्झनुपर्छ।

(च) "विषयगत शाखा" भन्नाले स्वयंभू नगर कार्यपालिका अन्तर्गतको विषयगत शाखा, उपशाखा, कार्यालय वा इकाइलाई सम्झनुपर्छ। यस शब्दले संविधान बमोजिम नगरपालिकालाई तोकिएको कार्यसम्पादन गर्नका लागि नगर कार्यपालिका अन्तर्गत रहने शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि,वन, विकास जस्ता विषयक्षेत्रगत कार्यालय वा इकाइलाई समेत सम्झनु पर्छ।

(छ) "वडा सचिव" भन्नाले स्वयंभू नगरपालिकाको वडा कार्यालयको प्रशासकीय प्रमुखको रूपमा कामकाज गर्न तोकिएको वडा सचिव सम्झनुपर्छ।

(ज) "वडा समिति" भन्नाले स्वयंभू नगरपालिकाको वडा समिति सम्झनु पर्छ।

(झ) "सदस्य" भन्नाले नगर कार्यपालिकाको सदस्य सम्झनु पर्छ। सो शब्दले नगर कार्यपालिकाको प्रमुख, उपप्रमुख र वडा अध्यक्ष समेतलाई जनाउनेछ।

(ञ) "सभा" भन्नाले स्वयंभू नगरपालिकाको नगर सभालाई सम्झनुपर्छ।

३. कार्य सम्पादन :

(१) नगर कार्यपालिकाको कार्य सम्पादन नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालय एवं विषयगत शाखाबाट हुनेछ।

(२) नगर कार्यपालिका अन्तर्गत रहने विषयगत शाखा वा कार्यालय वा उपशाखा वा इकाईको विवरण अनुसूची १ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ।

(३) उपनियम (२) बमोजिमका विषयगत शाखाहरु र तिनीहरुको कार्य विभाजन नगर कार्यपालिकाले स्वीकृत गरे बमोजिम हुनेछ।

४ <u>कार्य विभाजन</u> : -

१) नगर कार्यपालिकाको कार्यालय र विषयगत शाखाबाट सम्पादन हुने कार्य अनुसूची २ बमोजिम हुनेछ।

(२) नगर कार्यपालिकाको उपनियम (१) बमोजिमको विषयगत शाखाको काममा आवश्यकता अनुसार हेरफेर वा थपघट गर्न सक्नेछ।

(३) वडा समितिबाट सम्पादन हुने कार्य अनुसूची ३ बमोजिम हुनेछ।

(४) प्रमुख, उपप्रमुख, वडा अध्यक्ष र सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार अनुसूची ४ बमोजिम हुनेछ।

(५) प्रमुखले विषयगत क्षेत्रको कार्यको लागि कार्यपालिकाको कुनै सदस्यलाई निर्णय गर्ने कार्यको क्षेत्राधिकार समेत तोकी जिम्मेवारी दिन सक्नेछ।

(६) कार्यपालिकाले आफ्नो कार्यसम्पादनका लागि अनुसूची ५ बमोजिमको विषयगत समिति गठन गरि कुनै सदस्यको संयोजकत्वमा त्यस्तो समितिको कार्यक्षेत्र तोकी जिम्मेवारी दिन सक्नेछ।

५ <u>जिम्मेवारी तथा उत्तरदायित्व</u> :

(१) नगर कार्यपालिकाबाट सम्पादन भएका कामका लागि प्रमुख तथा सदस्यहरु सामूहिक रूपमा नगर सभाप्रति उत्तरदायी हुनेछन्

(२) नगर कार्यपालिकाका सदस्यहरु आफूलाई तोकिएको कार्यका लागि व्यक्तिगत रूपमा कार्यपालिका तथा प्रमुख प्रति उत्तरदायी हुनेछन्।

६ अधिकार प्रत्यायोजन :

(१) नगर कार्यपालिकाले आफूलाई प्राप्त अधिकार मध्ये केही अधिकार प्रमुख, उपप्रमुख, वडा अध्यक्ष, सदस्य तथा मातहतका समिति, उपसमिति वा कार्यकारी अधिकृतलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ।

(२) प्रमुखले आफूलाई प्राप्त अधिकारमध्ये केहि अधिकार कुनै सदस्य वा कार्यकारी अधिकृतलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ।

(३) वडा समिति वा वडा अध्यक्षले आफूलाई प्राप्त अधिकार मध्ये केहि अधिकार वडा समितिका कुनै सदस्य वा वडा सचिवलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ।

७. थपघट हेरफेर वा संशोधन :

(१) कार्यपालिकाले यस नियमावलीलाई आवश्यकता अनुसार थपघट वा हेरफेर वा संशोधन गर्न सक्नेछ।

(२) कार्यपालिकाले उपनियम १ बमोजिम अनुसूची थपघट वा हेरफेर वा संशोधन गरेको विषयको सूचना सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।

८. <u>बाधा अड्काउ फुकाउ</u> :

यो नियम कार्यान्वयनको सम्बन्धमा कुनै बाधा अड्काउ परेमा यस नियमावलीको भावनाको प्रतिकूल नहुने गरि कार्यपालिकाले त्यस्तो बाधा अड्काउ फुकाउन आवश्यक व्यवस्था गर्न सक्नेछ

९. यसै बमोजिम भए गरेको मानिने : यो नियमावली स्वीकृत हुनु पुर्व नगर कार्यपालिकाबाट सम्पादन भएका कार्यहरु यसै नियमावली अनुरुप भए गरेको मानिनेछ।

Scanned with CamScanner

अनुसुची १
नियम ३ को उपनियम (२) संग सम्बन्धित

नगर कार्यपालिकामा रहने बिषयगत शाखा, (शाखा कार्यालय, उपशाखा, इकाई) को विवरण :

नगर कार्यपालिकाको आफ्नो राजश्वको क्षमता, खर्चको आवश्यकता, सेवा उपलब्ध गराउनु पर्ने, जनसंख्या तथा विकासका मुख्य मुख्य प्राथमिकता अनुरुप संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा विषयगत शाखा तथा कार्यालय, उपशाखा वा इकाई निर्धारण गर्न सक्नेछ।

जनशक्तिको उपलब्धता तथा प्रशासनिक खर्चलाई ध्यान दिए एउटा विषयगत शाखा अर्न्तगतको कुनै कार्यालय, उपशाखा वा इकाईले मिल्दो अन्य विषय क्षेत्रको कार्य समेत सम्पादन गर्न सक्नेछ।

१. सामान्य प्रशासन शाखा :

(क) स्थानीय सेवा तथा जनशक्ति विकास उपशाखा

(ख) सार्वजनिक खरिद तथा सम्पत्ति व्यवस्थापन उपशाखा

(ग) स्थानीय तह, प्रदेश र संघ संगको सम्बन्ध र समन्वय तथा

घ) बैठक व्यवस्थापन उपशाखा

(ङ) बजार अनुगमन, गुणस्तर, नापतौल, खाद्यसुरक्षा र उपभोक्ता हित संरक्षण उपशाखा

(च) आन्तरिक लेखा परिक्षण शाखा

(छ) बिदा, उत्सव, उर्दी, जात्रा, पर्व, उपाधि तथा बिभुषण इकाई

वडा संगको समन्वय उपशाखा

- ➢ थानीय सेवाको व्यवस्थापनमा सुचना तथा संचार प्रविधिको उपयोग, प्रवर्द्धन र नियमन
- ➢ मानव संसाधन विकासका लागि अल्पकालिन तथा दिर्घकालिन योजना तर्जुमा
- ➢ नगरपालिकामा सार्वजनिक विदा, उत्सव, जात्रा, उर्दि आदीको व्यवस्था
- ➢ स्थानीय शान्ती समिति सम्बन्धि कार्यहरु

(ख) सार्वजनिक खरिद तथा सम्पत्ति व्यवस्थापन उपशाखा

- नगरपालिकाको लागि सार्वजनिक खरिद तथा अन्य बन्दोवस्तीका सामान सम्बन्धि बिषय
- सेवा तथा निर्माण व्यवसायको संचालन तथा व्यवस्थापन

- नगरपालिका भित्रको सार्वजनिक तथा सरकारी सम्पत्ति, सामुदायिक सम्पत्ति, भवन, सडक, पसल, व्यवसाय, पूर्वाधार, उद्योग, खानी तथा खनिज, वनको विवरण सहितको अद्यावधिक अभिलेख
- नगरपालिकाको स्वामित्वमा रहेको सम्पत्तिको अद्यावधिक अभिलेख
- नगरपालिका स्थित सरकारी सम्पत्तिको एकिकृत विवरण

२.राजश्व तथा आर्थिक प्रशासन शाखा

(क) राजश्व निति तथा प्रशासन उपशाखा

(ख) आर्थिक प्रशासन उपशाखा

३. शहरी पूर्वाधार विकास शाखा

(क) सडक तथा यातायात व्यवस्था उपशाखा

(ख) जलविद्युत, उर्जा, सडक बत्ति उपशाखा

(ग) सिंचाई तथा जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण उपशाखा

.(घ) सूचना तथा संचार प्रबिधि विकास तथा बिस्तार र एफ.एम. संचाल उपशाखा

(ङ) खानेपानी व्यवस्थापन उपशाखा

- (च) सार्वजनिक निजी साझेदारी इकाइ
- (३) बिषयगत समितिबाट सम्पादन हुने कामका लागि समितिका संयोजक तथा सदस्यहरु सामुहिक रुपमा कार्यपालिका प्रति उत्तरदायी हुनेछन।
- (४) वडा अध्यक्ष आफुले गर्ने कामका लागि कार्यपालिका, प्रमुख तथा वडा समितिप्रति र वडा समितिबाट गरिने कामका लागि सामुहिक रुपमा कार्यपालिका र सभाप्रति उत्तरदायी हुनेछ।

४. आर्थिक विकास शाखा

(क) कृषि पशुपछिं तथा सहकारी कार्यालय

(ख) उद्योग तथा उद्यमशिलता विकास उपशाखा

(ग) रोजगार प्रर्वद्धन तथा गरिवी न्यूनिकरण उपशाखा

५. सामाजिक विकास शाखा

(क) आधारभुत तथा माध्यामिक शिक्षा कार्यालय

(ख) खेलकुद तथा अतिरिक्त क्रियाकलाप इकाई

(ग) आधारभुत स्वास्थ्य तथा सरसफाई कार्यालय

(घ) लैगिक समानता तथा सामाजिक सुरक्षा उपशाखा

- लैगिक समानता इकाई

Scanned with CamScanner

- बालबालिका, किशोरकिशोरी तथा यूवा इकाई
- अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा जेष्ठ नागरिक इकाई

(ङ) संस्कृती सम्पदा, ललितकला तथा पर्यटन प्रर्वद्धन इकाई

(च) गैर सरकारी संस्था परिचालन, समन्वय तथा नियमन इकाई

(छ) सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता इकाई

६. वन, वातावरण, फोहरमैला तथा बिपत व्यवस्थापत शाखा

(क) वन, वन्यजन्तु तथा भु-संरक्षण कार्यालय

(ख) वातावरण, पर्यावरण एवं जलाधार क्षेत्र संरक्षण उपशाखा

(ग) फोहरमैला व्यवस्थापन उपशाखा

(घ) विपत व्यवस्थापन (बारुण यन्त्र, एम्बुलेन्स तथा यन्त्र उपकरण परिचालन समेत) उपशाखा

७. भुमि व्यवस्थापन तथा भवन नियमन शाखा

(क) भु-उपयोग तथा बस्ती विकास उपशाखा

(ख) जग्गा नापी तथा नक्सा, घरजग्गा धनी पुर्जा उपशाखा

(ग) भवन तथा भवन संहिता एवं निर्माण इजाजत (डिजाईन समेत) उपशाखा

८. न्याय, कानुन तथा मानव अधिकार प्रर्वद्धन शाखा

(क) नगर प्रहरी व्यवस्थापन उपशाखा

(ख) न्याय, कानुन तथा मानव अधिकार प्रर्वद्धन उपशाखा

(ग) विधायन उपशाखा

९. योजना, अनुगमन तथा तथ्याङ्क शाखा

(क) योजना तर्जुमा तथा उपभोक्ता समिति परिचालन इकाई

(ख) अनुगमन तथा मुल्याङ्न इकाइ

(ग) तथ्याङ्ग व्यवस्थापन इकाई

अनुसुची २

(नियम ४ को उपनियम (१) संग सम्बन्धित)

विषयगत शाखाको कार्य बिभाजन

१. सामान्य प्रशासन शाखा

(क) स्थानीय सेवा तथा जनशक्ति विकास उपशाखा

- ➢ स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धि निती, मापदण्ड, सेवा शर्त, योजना, कार्यान्वयन र नियमन संविधानको धारा ३०२ बमोजिम समायोजन भई आउने कर्मचारीको व्यवस्थापन

- ➢ स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धि अन्य कार्य
- ➢ नगरपालिकाको संगठन विकास, संगठन संरचना तथा दरवन्दी निर्धारण, जनशक्ति व्यवस्थापनमा वृक्ति विकास

- ▪ कर सम्बन्धि निती, कानुन, मापदण्ड, कार्यान्वयन, बाँडफाँड, संकलन र नियमनं, अन्य आय व्यवस्थापन
- ▪ सार्वजनिक खर्च तथा प्राकृतिक श्रोतबाट प्राप्त हुने रोयल्टी सम्बन्धि निती, कानुन, मापदण्ड तथा नियमन र सोको संकलन तथा बाँडफाँड
- ▪ आफ्नो क्षेत्र भित्र राजश्वका दर अन्य शुल्क निर्धारण, सघिय र प्रदेश कानुन बमोजिम प्राकृतिक श्रोत साधन र सेवा शुल्क जस्ता.रोयल्टी संकलन समन्वय र नियमन
- ▪ स्थानीय पूर्वाधार सेवा र उपयोगमा सेवा शुल्क तथा दस्तुर, निती , कानुन, मापदण्ड, नियमन शुल्क निर्धारण संकलन तथा व्यवस्थापन
- ▪ मालपोत संकलन
- ▪ कानुन बमोजिम ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, माटो, नुन, स्लेट, फायरक्ले जस्ता खानी खनिज पदार्थको सर्वेक्षण, अन्वेषण, उत्खनन र सो सम्बन्धि रोयल्टी संकलन
- ▪ टेमिङ्ग, कायाकिङ्ग, क्यानेनिङ्ग, बञ्जी जम्पीङ्ग, जिपफ्लायर, र्याफ्टिङ्ग शुल्क
- ▪ सामुदायिक वनको संचालन र व्यवस्थापनबाट प्राप्त रोयल्टी संकलन

(ग) स्थानीय तह, प्रदेश र संघ संगको सम्बन्ध र समन्वय तथा वडा संगको समन्वय उपशाखा

- ▪ संघ तथा प्रदेश तहमा सविधान तथा कानुन बमोजिमको सहभागिता तथा प्रतिनिधित्व
- ▪ जिल्ला समन्वय समिति संगको समन्वय
- ▪ वडा तह संगको सम्पर्क र समन्वय
- ▪ पत्राचार, सभा, समारोह, शिष्टाचार

(घ) बैठक व्यवस्थापन उपशाखा

- ▪ कार्यपालिका तथा सभाको बैठक व्यवस्थापन
- ▪ कार्यपालिकाको निर्णयहरुको विद्युतिय माध्यामबाट अभिलेखिकरण तथा प्रकाशन

Scanned with CamScanner

- कार्यपालिकाका विभिन्न समिति, उपसमिति, कार्यदलको बैठक व्यवस्थापन

(ङ) बजार अनुगमन, गुणस्तर, नापतौल, खाद्यसुरक्षा र उपभोक्ता हित संरक्षण उपशाखा

- स्थानीय व्यापार, वाणिज्य, वस्तुको माग, आपुर्ती व्यवस्थापन तथा अनुगमन
- बजार तथा हाटबजार व्यवस्थापन
- उपभोक्ता अधिकार तथा हित सम्बन्धि निती कानुन मापदण्ड कार्यान्वयन तथा नियमन
- स्थानीय बस्तुहरुको उत्पादन, आपुर्ती तथा निकासी प्रक्षेपण मुल्य निर्धारण तथा अनुगमन
- स्थानीय व्यापार र वाणिज्य सम्बन्धि पूर्वाधार निर्माण
- स्थानीय बस्तु र सेवा व्यापारको मुल्य तथा गुणस्तरको अनुगमन र नियमन
- उपभोक्ता सचेतना, लक्षित उपभोक्तको लगत व्यवस्थापन र स्थानीय बस्तु तथा सेवाको गुणस्तर परिक्षण
- खाद्य पदार्थको गुणस्तर नियन्त्रण
- खानेपानीको गुणस्तर नियन्त्रण
- स्थानीय व्यापार प्रवंद्धन सहजीकरण र नियमन
- स्थानीय बौद्धिक सम्पत्तिको संरक्षण, प्रवंद्धन र अभिलेखाङ्कन

(च) आन्तरिक लेखा परिक्षण शाखा

- आन्तरिक तथा पूर्व लेखापरिक्षण
- लेखापरिक्षण विवरण (बेरुजुको लगत समेत) व्यवस्थापन
- अन्तिम लेखापरिक्षण कार्यमा सहयोग, समन्वय र सहजीकरण
- लेखापालन सम्बन्धि क्षमता विकास कार्य

(छ) बिदा, उत्सव, उर्दी, जात्रा, पर्व, उपाधि तथा विभुषण इकाई

- स्थानीय चाडपर्व, सार्वजनिक बिदा, उत्सव, जात्रा, उर्दी आदीको व्यवस्थापन
- उपाधि तथा बिभुषण सम्बन्धि सिफारिस, अभिलेख

२ राजस्व तथा आर्थिक प्रशासन शाखा

(क) राजस्व नीती तथा प्रशासन उपशाखा

- राजस्व सम्बन्धि निती, कानुन, तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन। राजस्व नियन्त्र चुहावछ नियन्त्रण समेत।

- सम्पत्ति कर, घर बहाल कर, घरजग्गा रजिष्ट्रेसन शुल्क, सवारी साधन कर, सेवा सुविधा दस्तुर, पर्यटन शुल्क, विज्ञापन कर, व्यवसायीक कर, भुमी कर, मालपोत, दण्डजरिवाना, मनोरन्जन कर, बहाल बिटौरी कर, घरजग्गा कर, मृत वा मारिएको जिवजन्तुको हाड, सिङ, प्वाख, छालामा कर, प्राकृतिक श्रोत, साधन, व्यवसायीक

(ख) जलबिद्युत, उर्जा, सडक बत्ति उपशाखा

- साना जलविद्युत आयोजना, नविकरणीय उर्जा तथा बैकल्पीक उर्जा सम्बन्धि निती, कानुन, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
- बैकल्पीक उर्जा सम्बन्धि प्रविधि विकास र हस्तान्तरण, क्षमता अभिवृद्धि/प्रवर्द्धन
- बिद्युत वितरण प्रणाली र सेवाको व्यवस्थापन, संचालन र नियमन
- जनसहभागितामा आधारित स्वदेशी लागानीलाई प्राथमिकता दिदै जलस्रोतको बहुउपयोगी विकास कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन
- स्थानीय बिद्युत वितरण प्रणाली र सेवाको व्यवस्थापन, संचालन र नियमन
- सडक बत्तिको व्यवस्था

(ग) सिंचाई तथा जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण उपशाखा

- सिंचाई सम्बन्धि नीती, कानुन, मापदण्ड, निर्धारण र नियमन
- पानीघट्ट, कुलो, पैनी जस्ता सेवा संचालनबाट प्राप्त रोयल्टी संकलन
- प्राकृतिक श्रोतको उपयोग सम्बन्धि निती निर्धारण र कार्यान्वयन तथा प्रदेश र संघिय मापदण्ड पालना
- प्रचलित कानुन बमोजिम दण्ड जरिवाना
- बाँकी बक्यौता रकमको लगत र असुल उपर
- करदाता शिक्षा तथा करदाता विवरण अद्यावधिक
- बित्तीय श्रोत साधनको समतामुलक बाँडफाँड
- आर्थिक साधनको महत्तम उपयोग तथा परिचालन
- राजश्व परामर्श समिनि सम्बन्धि विषय
- स्थानीय राजश्व प्रवंद्धनका लागि प्रोत्साहन,
- राजश्वको सम्भाव्यता अध्ययन
- राजश्व सुचना तथा तथ्याङ्को आदान प्रदान ,

Scanned with CamScanner

- संघीय तथा प्रदेश कानुन बमोजिम बजेट घाटापूर्तिको श्रोत व्यवस्था
  आर्थिक प्रशासन र व्यवस्थापन सम्बन्धि अन्य विषय

३. शहरी पूर्वाधार विकास शाखा

(क) सडक तथा यातायात व्यवस्था उपशाखा

- स्थानीय सडक, ग्रामिण सडक, कृषि सडक तथा यातायात सम्वन्धि निती कानुन, मापदण्ड तथा नियमन
- स्थानीय सडक, ग्रामिण सडक, कृषि सडक, झोलुङ्गे पुल, कुलेसा र तटबन्धन सम्बन्धि गुरुयोजनाको तर्जुमा कार्यान्वयन र स्तरउन्नतीका आयोजनाका पहिचान अध्ययन कार्यान्वयन मर्मत संभार
- यातायात सुरक्षा व्यवस्थापन र नियमन
- स्थानीय सार्वजनिक यातायातको रुट निर्धारण, अनुमती नविकरण, खारेजी, सेवाको गुणस्तर, भाडा दर निर्धारण र नियमन
- ट्याक्सी सेवा अनुमती, व्यवस्थापन र नियमन
- टलिबस, टाम जस्ता मध्यम क्षमताका मास टान्जिट प्रणालीको निती, योजना, मापदण्ड, कार्यान्वयन, नियमन
- वातावरणमैत्री, जलवायू परिवंतन अनुकुलन, अपाङ्गता र लैंगिकमैत्री यातायात प्रणालीको प्रवर्द्धन
- आधारभुत यातायात सम्बन्धमा प्रदेश सरकार संग समन्वय
- यातायात क्षेत्रमा लगानी अभिवृद्धि
- यातायात सुविधामा नागरिकको सरल, सहज र समान पहुँच
- यातायात क्षेत्रमा वातावरणमैत्री प्रविधिलाई प्रोत्साहन
- निजी यातायात नियमन व्यवस्थापन
- कृषि प्रसार तथा जनशक्तिको प्रक्षेपण व्यवस्थापन र परिचालन
- उच्च मुल्ययूक्त कृषिजन्य बस्तुको पवर्द्धन विकास तथा बजारीकरण
- कृषि सर्म्बन्धि बिमा र कर्जा सहजीकरण
- सितभण्डारको व्यवस्थापन
- कृषकहरुको, क्षमता अभिबृद्धि, प्रविधि सेवा, टेवा, सिपविकास र सशक्तिकरण
- कृषि विउविजन नश्ल, मलखाद र रसायन तथा औषधीहरुको आपुर्ती, उपयोग र नियमन

- कृषक समुह कृषि सहकारी र कृषि सम्बन्धि स्थानीय संघ संस्थाहरुको समन्वय व्यवस्थापन र नियमन
- कृषि सम्बन्धि प्रविधिको संरक्षण र हस्तान्तरण
- कृषि तथ्याङ्को व्यवस्थापन र सुचना प्रणाली तथा कृषि सम्बन्धि सुचनाको प्रचार प्रसार
  कृषि श्रोत केन्द्रको स्थापना र व्यवस्थापन
- सिंचाई सम्बन्धि गुरुयोजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन र स्तरोन्नतीका आयोजनाको पहिचान, अध्ययन, कार्यान्वयन, मर्मत, सम्भार र नियमन,
- स्थानीय साना, सतह तथा भुमिगत सिंचाई प्रणालीको संचालन निर्माण, सुधार, मर्मत, सम्भार तथा सेवा शुल्कको निर्धारण र संकलन व्यवस्थापन
- जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण सम्बन्धि स्थानीय
- तटबन्ध, नदी नियन्त्रण तथा नदी व्यवस्थापन र नियमन
- साना जल उपयोग सम्बन्धि आयोजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन ।

ख) आर्थिक प्रशासन उपशाखा

- आर्थिक (कार्यविधि) निती, कानुन, मापदण्ड, कार्यान्वयन नियमन, आर्थिक प्रशासन र व्यवस्थापन
- बजेट सिमा निर्धारण, बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- संचित कोष तथा आकष्मिक कोषको व्यवस्थापन
- लगानी र लाभांशको व्यवस्थापन
- लेखा व्यवस्थापन खर्च, राजश्व धरौटी, कार्य संचालन कोष तथा अन्य सरकारी कोष तथा सम्पत्ति एकिकृत विवरण
- समष्टीगत आर्थिक अवस्थाको विश्लेषण
- ऋण तथा अनुदानको व्यवस्थापन र नियमन
- लगानी प्रक्षेपण, सहकारी, सहकारी तथा निजी र बित्तिय व्यवस्थापन
- कारोवारको लेखाङ्न नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन
- राजश्व तथा व्ययको अनुमान
- वेरुजु फछ्र्यौट

Scanned with CamScanner

(घ) सुचना तथा संचार प्रविधि विकास तथा बिस्तार र एफ.एम.संचालन उपशाखा

- आफ्नो क्षेत्रभित्र इन्टरनेट सेवा, टेलिसेन्टर, केवुल तथा तारविहीन टेलिभिजन प्रसारणको अनुमति, नविकरण र नियमन
- एक सय वाटसम्मको एफ.एम. रेडियो संचालन अनुमति, नविकरण र नियमन
- आफ्नो क्षेत्र भित्र पत्रपत्रिकाको प्रकाशन अनुमति, अभिलेख तथा नियमन
- अभिलेख व्यवस्थापनमा नविनतम सुचना प्रविधिको प्रयोग
- सुचना तथा संचार प्रविधिमा सर्वसाधारण जनताको सहज र सरल पहुँच तथा सुचना प्रविधिको विकास र बिस्तार सम्वन्धि कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन
- बैज्ञानिक अध्ययन, अनुसन्धान र प्रविधि विकासमा लगानी
- सुचना तथा संचार प्रविधिमा आधारित तथ्याङ्क व्यवस्थापन

(ङ) खानेपानी व्यवस्थापन उपशाखा

- स्थानीय खानेपानी सम्बन्धि निती, कानुन, मापदण्ड, योजना कार्यान्वयन र नियमन
- खानेपानी महसुल निर्धारण र खानेपानी सेवा व्यवस्थापन
- सार्वजनिक स्थलमा पिउने पानी व्यवस्थापन
- पानी मुहानको संरक्षण
- स्वच्छ खानेपानी आपुर्ती सम्बन्धि अन्य बिषय

(च) सार्वजनिक निजी साझेदारी इकाई

- स्थानीय सार्वजनिक निजी साझेदारी सम्बन्धि स्थानीय निती योजना निर्माण
- स्थानीय सार्वजनिक निजी साझेदारीका योजना छनौट तथा कार्यान्वयन
- सार्वजनिक सामुदायिक साझेदारी
- स्थानीय विकासमा निजी क्षेत्रको प्रवर्द्धन

४. आर्थिक विकास शाखा

(क) कृषि पशुपंछि तथा सहकारी

कृषि

कृषि प्रसारण, कृषि उत्पादन व्यवस्थापन सम्बन्धि स्थानीय निती, कानुन, मापदण्ड योजना कार्यान्वयन र नियमन

- कृषि बजार सुचना, कृषि बजार तथा हाट बजारको पूर्वाधार निर्माण, साना सिंचाई निर्माण तालिम, प्रविधि प्रशारण, प्रविधि टेवा, कृषि सामग्री आपुर्ती र कृषक क्षमता विकास कार्यक्रमको संचालन
- कृषिजन्य प्राकृतिक प्रकोप तथा महामारी रोगको नियन्त्रण
- कृषि बातावरण सरक्षण तथा जैविक विविधताको सरक्षण र पवर्द्धन

घ) रोजगार प्रवर्द्धन तथा गरीवी न्यूनिकरण उपशाखा

- गरिबी निवारण सम्वन्धि स्थानीय निती, कानुन, मापदण्ड, नियमन र अध्ययन अनुसन्धान
- गरिबी निवारणको स्थानीय रणनिति तर्जुमा
- गरिब घरधुरी पहिचान सम्वन्धि स्थानीय सर्वेक्षण, सुचना व्यवस्थापन र नियमन
- गरिबी निवारण सम्वन्धि राष्ट्रिय, प्रादेशिक र स्थानीय संस्था सग सम्पर्क, समन्वय र सहकार्य
- रोजगार तथा बेरोजगारको तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन र सुचना प्रणालीको स्थापना
- स्थानीय स्तरमा रहेका बिदेशी श्रमिकको लगत संकलन तथा सुचना व्यवस्थापन
- पहिचान भएका घर परिवार एवं लक्षित समुह सम्वन्धि स्थानीय योजना कार्यक्रम श्रोत परिचालन र व्यवस्थापन
- संघीय र प्रदेश कानुन बमोजिम स्थानीय तहमा सुकुम्वासीको पहिचान र अभिलेख व्यवस्थापन
- सुकुम्वासी सम्वन्धि जिविकोपार्जन र बसोवास व्यवस्थापन
- रोजगारीको अबसर र सृजना सम्वन्धि

पशुपन्छी

- पशुपालन र पशुस्वास्थ्य सम्वन्धि स्थानीय निती, कानुन, मापदण्ड, योजना कार्यान्वयन र नियमन
- पशुपन्छी बजार सुचना, हाट बजारको पूर्वाधार निर्माण तालिम, प्राविधिक टेवा, कृषक क्षमता विकास कार्यक्रमको संचालन र नियमन
- पशुपन्छीजन्य प्राकृतिक प्रकोप तथा महामारी रोगको नियन्त्रण
- पशुपन्छी चिकित्सा सेवाको व्यवस्थापन
- पशु नश्ल सुधार पद्धति विकास र व्यवस्थापन

Scanned with CamScanner

- पशुपन्छी सम्बन्धि बिमा र कर्जा सहजीकरण
- स्थानीय चरण तथा खर्क विकास र व्यवस्थापन
- पशु आहारको गुणस्तर नियमन
- स्थानीय स्तरमा पशुपन्छी सम्बन्धि तथ्याङ्को व्यवस्थापन र सुचना प्रणाली
- पशु बधशाला र सित भण्डारको व्यवस्थापन र नियमन
- पशुपालन तथा पशु स्वास्थ्य सम्बन्धि अन्य कार्य

सहकारी

- सहकारी सस्था सम्बन्धि स्थानीय निती, कानुन, मापदण्डको निर्माण, कार्यान्वयन र नियमन
- स्थानीय सहकारी सस्थाको दर्ता
- अनुमति, खारेजी र विघटन
- सहकारी बचत तथा ऋण परिचालन सम्बन्धि स्थानीय मापदण्ड निर्धारण र नियमन
- सहकारी सम्बन्धि राष्ट्रिय, केन्द्रीय, विषयगत, प्रादेशिक र स्थानीय संघ संस्था संग समन्वय र सहकार्य
- सहकारी सम्बन्धि स्थानीय तथ्याङ्ग व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान
- स्थानीय सहकारीको क्षमता अभिवृद्धि
- स्थानीय सहकारी क्षेत्रको प्रबर्द्धन विकास र परिचालन

उद्योग

- लघु घरेलु तथा साना उद्योगको दर्ता,नविकरण खारेजी र नियमन
- लघु घरेलु तथा साना उद्योगको विकास र प्रबर्द्धन
- उद्यमशिलता प्रवर्द्धन
- व्यापारिक फर्म, पसलको दर्ता, अनुमति नविकरण, खारेजी र नियमन
- सिप विकास सम्बन्धि कार्यको प्रवर्द्धन

खानी तथा खनिज

- खानी तथा खनिज पदार्थको संरक्षण सम्बन्धि स्थानीय निती, कानुन, मापदण्ड तथा योजनाको कार्यान्वयन र नियमन
- ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा,माटो, नुन स्लेट, खरी ढुङ्गा, फायरक्ले जस्ता खानी जन्य बस्तु सर्वेक्षण अन्वेषण उत्खनन

- ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा,माटो,खरी ढुङ्गा फयारक्ले, स्लेट तथा नुन आदी खानी जन्य वस्तुको सरक्षण विकास, उत्खनन र उपयोग सम्बन्धि दर्ता अनुमति, नविकरण, खारेजी र व्यवस्थापन
- खानी तथा खनिज पदार्थ सम्बन्धि सुचना तथा तथ्याङ्ग संकलन, अभिलेखन तथा व्यवस्थापन
- भौगर्भिक नक्सा प्रकाशन
- स्वास्थ्य सुचना प्रणालीको वितरण
- जनस्वास्थ्य निग्रानी, पब्लीकहेल्थ सर्भिल्यान्स
- प्रवर्द्धनात्मक,प्रतिकारात्मक, उपचारात्मक,पुर्नस्थापनात्मक र प्यालिएटिभ स्वास्थ्य सेवाको संचालन
- स्वस्थ्य जीवन शैली पोषण, शारिरीक व्यायाम, योग अभ्यास, स्वास्थ्य वृतको पालना, पचकर्म लगायतका जनस्वास्थ्य सेवाको प्रवर्द्धन
- जुनोटिक र किटजन्य रोगको नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन
- सुर्ती, मदिरा र लागु पदार्थ जन्य वस्तुको प्रयोग, नियन्त्रण तथा सचेतना अभिवृद्धि
- आयुर्वेदिक यूनानी, आम्ची, होमियोप्याथिक, प्राकृतीक चिकित्सा लगायतका परम्परागत स्वास्थ्य उपचार सेवाको व्यवस्थापन
- जनस्वास्थ्य आपतकालिन स्वास्थ्य तथा महामारीको नियन्त्रण, योजना र कार्यान्वयन
- सरुवा तथा नसर्ने रोगको नियन्त्रण तथा रोकथाम
- आकष्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रवाह

(घ) लैगिक समानता तथा सामाजिक सुरक्षा उपशाखा

५. सामाजिक विकास शाखा

(क) आधारभुत तथा माध्यामिक शिक्षा कार्यालय

- प्रारम्भीक बाल शिक्षा तथा विद्यालय शिक्षा, अनौपचारिक शिक्षा, खुल्ला तथा बैकल्पीक शिक्षा, गुरुकुल, मदंशा, गुम्बा आदी निरन्तर शिकाइं तथा बिशेष शिक्षा सम्बन्धि निती कानुन, मापदण्ड, योजनाको निर्माण, कार्यान्वयन र नियमन
- प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायीक तालिमको योजना तर्जुमा संचालन अनुमती र नियमन
- पाठ्यक्रम र पाठ्यसामग्रीको बितरण तथा कार्यान्वयन

Scanned with CamScanner

- विद्यालय शिक्षक तथा कर्मचारी व्यवस्थापन
- विद्यालयको नक्साङ्कन अनुमती स्वीकृती तथा नियमन
- शैक्षिक पूर्वाधार निर्माण र मर्मत संभार
- आधारभूत तह कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन
- विद्यार्थी सिकाई उपलब्धीको परीक्षण र व्यवस्थापन
- विद्यार्थी प्रोत्साहन तथा छात्रवृत्तिको व्यवस्था
- शैक्षिक परामर्श सेवाको अनुमति तथा नियमन
- स्थानीय स्तरको शैक्षिक ज्ञान सिप र प्रविधिको संरक्षण प्रवर्द्धन र स्तरीकरण
- माध्यमिक तह सम्मको शैक्षिक कार्यक्रमको समन्वय र नियमन
- पुस्तकालय एवं पत्रपत्रिका
- स्थानीय पुस्तकालय, वाचनालय तथा सामुदायिक अध्ययन केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन

(ख) खेलकुद तथा अतिरिक्त क्रियाकलाप इकाई

- स्थानीय स्तरमा खेलकुद प्रशासन तथा संघ संस्थाको नियमन र समन्वय
- खेलकुदको संरचना पूर्वाधार निर्माण सञ्चालन तथा विकास
- खेलकुदको विकास र प्रवर्द्धन
- खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना र सहभागिता
- अतिरिक्त क्रियाकलाप सम्बन्धि विषय

(ग) आधारभूत स्वास्थ्य तथा सरसफाई कार्यालय

- आधारभूत स्वास्थ्य र सरसफाई सम्बन्धि निती, कानुन, मापदण्ड, योजनाको निर्माण, कार्यान्वयन तथा नियमन
- राष्ट्रिय तथा प्रदेश स्तरिय नक्सा र मापदण्ड बमोजिम स्थानीय स्तरको स्वास्थ्य सम्बन्धि नक्सा र गुणस्तर निर्धारण
- राष्ट्रिय प्राविधिक मापदण्ड अनुरुप अस्पताल, नर्सिङहोम, निदान केन्द्र तथा अन्य स्वास्थ्य संस्थाहरुको क्लिनिक दर्ता सञ्चालन अनुमती र नियमन
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको सञ्चालन र प्रवर्द्धन
- अस्पताल र अन्य स्वास्थ्य संस्थाको स्थापना तथा सञ्चालन
- स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धि भौतिक पूर्वाधार विकास तथा व्यवस्थापन
- सरसफाई सचेतनाको अभिवृद्धि
- रक्त सञ्चार सेवा तथा स्थानीय र शहरी स्वास्थ्य सेवा

- औषधी पसल सञ्चालनमा नियमन
- औषधीजन्य वनस्पति, जडीबुटी र अन्य औषधी जन्य वस्तुको उत्पादन, प्रशोधन र वितरण
- स्वास्थ्य बिमा लगायतका सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको व्यवस्थापन
- औषधी तथा अन्य मेडिकल उत्पादनहरुको न्युनतम मूल्य निर्धारण र नियमन
- औषधीको उचित प्रयोग र सुक्ष्मजीव निरोधक, प्रतिरोध न्युनिकरण
- औषधी र स्वास्थ्य उपकरणको खरिद भण्डारण र वितरण

(घ) विपद् व्यवस्थापन, भाषा धर्म, पुरातत्व सम्पदा

- विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि निती, कानुन, मापदण्ड तथा स्थानीय स्तरका आयोजनाको कार्यान्वयन र नियमन
- विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना, जोखिम न्युनीकरण कार्य योजना
- स्थानीय महत्वका धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाको व्यवस्थापन
- पर्यटकिय महत्वका स्थल तथा सम्पदाको पहिचान, संरक्षण र प्रवर्द्धन
- पर्यटन पूर्वाधार विकास तथा प्रोत्साहन
- पुरातात्विक, धार्मिक महत्वका सम्पदाहरुको संरक्षण तथा सम्वर्द्धन
भाषा, संस्कृति, जात्रा, पर्व र ललितकलाको संरक्षण, प्रवर्द्धन र विकास

- सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धि स्थानीय निती, कानुन, मापदण्ड, नियमन र अध्ययन अनुसन्धान
- संघ तथा प्रदेशले निर्धारण गरेको मापदण्ड बमोजिम सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धि कार्यक्रम कार्यान्वयन
- सामाजिक सुरक्षाको कार्यान्वयनको लागि संघ,प्रदेश स्थानीय संघ संस्थासँग सम्पर्क र समन्वय र सहकार्य
- स्थानीय सामाजिक सुरक्षा योजना र व्यवस्थापन तथा आवश्यक तथ्याङ्क संकलन एवं व्यवस्थापन
- आधुनिक प्रविधि मार्फत व्यक्तिगत घटना दर्ता (जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाईसराइ, सम्बन्ध विच्छेद र धर्मपुत्र धर्मपुत्री), अभिलेख व्यवस्थापन तथा प्रतिवेदन

Scanned with CamScanner

लैंगिक समानता इकाइ

महिला हक सम्बन्धि निती, योजना कार्यान्वयन, समन्वय र नियमन

- महिलाको आर्थिक, सामाजिक, राजनितिक सशक्तिकरण, क्षमता विकास
- लैंगिक हिंसा निवारणका लागि निरोधात्मक प्रवर्द्धनात्मक, संरक्षेणात्मक उपाय र पुर्नस्थापना
- लैंगिक उत्तरदायी बजेट

बालबालिका, किशोरकिशोरी तथा युवा इकाइ

- बालबालिकाको हकहित संरक्षण सम्बन्धि स्थानीय निती, कानुन, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
- बालबालिकाको हकहित संरक्षण
- बालमैत्री शासकिय प्रबन्ध, बाल क्लव, बाल संरक्षण समिति तथा बाल संजाल
- बालबालिकाको हकहित संरक्षण सम्बन्धमा संघ, प्रदेश तथा अन्य निकाय संग सम्पर्क, समन्वय तथा सहकार्य
- बालबालिका परिवार सहयोग
- वैकल्पिक स्याहार पद्धतिको कार्यान्वयन
- बाल न्याय
- बाल गृह, पुनःस्थापना केन्द्र, शिशु स्याहार केन्द्र र बाल विकास केन्द्र व्यवस्थापन
- असहाय बालबालिका, सडक बालबालिका व्यवस्थापन
- बाल हिंसा नियन्त्रण
- बाल सुधार तथा पुनः स्थापना केन्द्र स्थापना, संचालन अनुमती र नियमन
- आपतकालिन बाल उद्धार कोष स्थापना र व्यवस्थापन
- यूवा जागरण, सशक्तिकरण र परिचालन
- यूवा सिप, उद्यमशिलता तथा नेतृत्व विकास

अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा जेष्ठ नागरिक इकाई

- जेष्ठ नागरिकको लगत, परिचयपत्र, सम्मान, स्वास्थ्य सुविधा, सामाजिक सुरक्षा सम्वन्धि कार्य
- जेष्ठ नागरिक क्लव, दिवा सेवा केन्द्र, भेटघाट स्थल, आश्रय केन्द्रको संचालन तथा व्यवस्थापन

- संघ तथा प्रदेश संगको समन्वयमा अपाङ्गता पुनः स्थापना केन्द्र तथा अशक्त स्याहार केन्द्रको संचालन र व्यवस्थापन
- अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा असहायको लगत अद्यावधिक, परिचयपत्र वितरण, सामाजिक सुरक्षा तथा सुविधाको व्यवस्थापन तथा वितरण
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिमैत्री पूर्वाधार निर्माण तथा संचालन
- अपाङ्गता भएका व्यक्ति र अशक्तहरुको व्यवस्थापन सम्बन्धि अन्य कार्य
- एकल महिला सम्बन्धि कार्य

(घ) गैरसरकारी संस्था परिचालन, समन्वय तथा नियमन उपशाखा

- स्थानीयस्तरमा समाजकल्याण सम्बन्धि संघ संस्था (गैरसरकारी, सामाजिक तथा सामुदायिक संघसंस्था) को दर्ता, नविकरण तथा नियमन
- गुठी, कोष तथा अन्य ट्रष्टहरुको व्यवस्थापन
- निजी तथा गैरसरकारी क्षेत्रसंग समन्वय र सहकार्य
- समन्वय र परिचालन
- सामाजिक संघसंस्था सम्बन्धि अन्य विषय

(छ) सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता उपशाखा

- हानीकारक पदार्थहरुको नियमन तथा नियन्त्रण
- वातावरणिय जोखिम न्यूनिकरण
- न्यून कार्वनमुखी तथा वातावरणमैत्री विकास अवलम्बन
- वातावरण संरक्षण क्षेत्र निर्धारण र व्यवस्थापन
- पहिरो नियन्त्रण
- जलवायू परिवर्तन अनुकुलन कार्याक्रम

(ज) संस्कृति,सम्पदा, ललितकला तथा पर्यटन प्रवर्द्धन उपशाखा

- भाषा, संस्कृति र ललितकलाको संरक्षण र विकास सम्बन्धि स्थानीयस्तरको निती, कानुन, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
- पुरातत्व, प्राचिन स्मारक तथा संग्राहलयको संरक्षण, सम्भार, प्रवर्द्धन र विकास

Scanned with CamScanner

परम्परागत रुपमा चलिआएका जात्रा तथा पर्वको संचालन र व्यवस्थापन

६. वन, वातावरण, फोहरमैला तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा

(क) वन, वन्यजन्तु, भु-संरक्षण तथा जैविक विविधता संरक्षण शाखा

- वन, जङ्गल,वन्यजन्तु, चराचुरुङ्गी, जल उपयोग, वातावरण,पर्यावरण तथा जैविक विविधता सम्बन्धि स्थानीय निती, कानुन, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
- सामुदायिक, धार्मिक तथा शहरी, धार्मिक, कबुलियती वन्को संरक्षण, सम्वर्द्धन, उपयोग र नियमन
- वन उपभोक्ता समुहको व्यवस्थापन
- मध्यवर्ती क्षेत्रको सामुदायिक, धार्मिक र कबुलियती वनको व्यवस्थापन
- नदी किनार, नदी उकास, नहर किनार तथा सडक किनारमा बृक्षारोपण व्यवस्थापन
- निजी तथा व्यवसायिक वनको प्रवर्द्धन र नियमन
- सार्वजनिक खाली जग्गा, पाखा वा क्षेत्रमा बृक्षारोपण, सम्भार, उपयोग र व्यवस्थापन
- जडीबुटी तथा अन्य गैरकाष्ठ वन पैदावार सम्बन्धि, सर्भेक्षण, उत्पादन, संकलन, प्रवर्द्धन, प्रशोधन र बजार व्यवस्थान
- वनबिउ बगैंचा स्थापना, व्यवस्थापन र प्रवर्द्धन
- नर्सरी स्थापना, बिरुवा उत्पादन, वितरण, रोपण र प्रवर्द्धन
- वन्यजन्तु र चराचुरुङ्गीको संरक्षण, व्यवसायिक पालन, उपयोग र अनुगमन
- वन्यजन्तुबाट स्थानीय समुदायमा पर्ने प्रभाव रोकथाम, व्यवस्थापन
- स्थानीय प्राणी उद्यान (चिडियाखाना) को स्थापना र संचालन
- स्थानीय वन्यजन्तु पर्यटन र आयआर्जन
- स्थानीय स्तरमा आखेटोपहारको व्यवस्थापन
- वन, वन्यजन्तु तथा चराचुरुङ्गीको अभिलेखाङ्कन र अध्ययन अनुसन्धान
- रैथाने पैजातीको संरक्षण र प्रवर्द्धन
- मिचाहा प्रजातीको नियन्त्रण
- जैविक विविधताको अभिलेख

- सामुदायिक भु संरक्षण र सोमा आधारित आय आर्जन कार्यक्रम
- भु संरक्षण र जलाधार व्यवस्थापनजन्य सामुदायिक अनुकुलन
- जलवायू परिवर्तन अनुकुलन कार्य
- आय आर्जनमा आधारित जडीबुटीको संरक्षण, प्रवर्द्धन, व्यवस्थापन

(ख) वातावरण, पर्यावरण एवं जलाधारक्षेत्र संरक्षण उपशाखा

- स्वच्छ तथा स्वास्थ्य वातावरण र जलाधार तथा वन्यजन्तुको संरक्षण व्यवस्थापन सम्बन्धि निती, कानुन, कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- बृक्षारोपण, हरियाली तथा हरित क्षेत्रको प्रवर्द्धन
- वायू तथा ध्वनीको प्रदुषण नियन्त्रण
- विपद् पूर्व तयारी, खोज तथा उद्धार, राहत सामग्रीको पूर्व भण्डारण, वितरण र समन्वय
- विपद् जोखिम क्षेत्रको नक्साङ्कन तथा बस्तीहरुको पहिचान र स्थानान्तरण
- विपद् व्यवस्थापनमा संघ, प्रदेश र स्थानीय समुदाय, संघ संस्था, निजी क्षेत्रसंग सहयोग, समन्वय र सहकार्य
- विपद् कोषको स्थापना तथा संचालन र स्रोत साधनको परिचालन
- विपद् पश्चात् स्थानीयस्तरको पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माण
- विपद् सम्बन्धि तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान
- प्राकृतिक प्रकोपको रोकथाम र पूर्व तयारी
- विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि पूर्व सुचना प्रणाली सम्बन्धि कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन
- दारुण यन्त्र तथा एम्बुलेन्सको संचालन तथा व्यवस्थापन
- स्थानीय आपतकालीन कार्य संचालन प्रणाली

७. भूमि व्यवस्थापन तथा भवन नियमन शाखा

शहरीकरण, बस्ती विकास सम्बन्धि निती, कानुन, मापदण्ड तथा सो सम्बन्धि योजना तर्जुमा आयोजना पहिचान, अध्ययन, कार्यान्वयन र नियमन

- आधारभुत आवासका योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन
- नगरपालिकामा अव्यवस्थित बसोबास व्यवस्थापन कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन
- आधारभुत बसोबास सम्बन्धमा प्रदेश सरकार संग समन्वय

Scanned with CamScanner

- योजनाबद्ध र व्यवस्थित बस्ती विकासका कार्यक्रमको तर्जुमा कार्यान्वयन
- एकीकृत बस्ती विकासका लागि जग्गाको एकिकरण तथा जग्गा विकास र व्यवस्थापन
- आफ्नो क्षेत्रको भुउपयोगत निती, योजना, कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन
- व्यवस्थित बस्ती विकासका कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन
- संघीय र प्रदेश कानुन बमोजिम स्थानीय तहमा सुकुम्बासी पहिचान र अभिलेख व्यवस्था
- स्थानीय स्तरमा सुकुम्वासी सम्बन्धि जिवीकोपार्जन र बसोवास व्यवस्था
- एकिकृत बस्ती विकासका लागि जग्गाको एकिकरण तथा जग्गा विकास र व्यवस्थापन

(ख) जग्गा नापी तथा नक्सा, घरजग्गा धनी पुर्जा उपशाखा

- घरजग्गा धनी दर्ता प्रमाण पुर्जा वितरण तथा लगत व्यवस्थापन
- भुमिको वर्गिकरण अनुसारको लगत
- जग्गाको कित्ताकाट र भुमि लगत (नक्सा, श्रेस्ता) निर्माण र संरक्षण
- सरकारी प्रयोजनका लागि जग्गा प्राप्ती, मुआब्जा निर्धारण तथा वितरणमा समन्वय र सहजीकरण
- जग्गा विवाद समाधानमा मेलमिलाप र मध्यस्थता
- विश्व सम्पदा सुचीमा परेका स्मारक र पुरातात्विक महत्व लगायत वन, सिमसार क्षेत्र, तटवर्ती क्षेत्रका जग्गा सम्बन्धि लगत

(ग) भवन तथा भवन संहिता एवं निर्माण इजाजत (डिजाईन समेत) उपशाखा

- भवन सम्बन्धि निती, कानुन, मापदण्ड, तथा सो सम्बन्धि योजना तर्जुमा, आयोजना पहिचान, अध्ययन, कार्यान्वयन र नियमन
- राष्ट्रिय भवन संहिता तथा मापदण्ड बमोजिम भवन निर्माण अनुमति र नियमन
- स्थानीय विकास निती, अल्पकालिन, मध्यकालिन तथा दिर्घकालिन विकास योजना तर्जुमा, अनुगम तथा मुल्याङ्कन

- आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, वातावरणिय, प्रविधि र पूर्वाधारजन्य विकासका लागि आवश्यक योजना तथा परियोजनाहरुको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मुल्याङ्कन
- वार्षिक विकास कार्यक्रम, आयोजना तर्जुमा, कार्यान्वयन
- विकास निर्माण प्रकृयामा स्थानीय जनसहभागिता अभिवृद्धिका कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन
- विकास योजनाहरुको वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कन
- उपभोक्ता समितिको विवरण, क्षमता विकास
- विकासका प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र निर्धारण
- संघिय र प्रादेशिक आयोजना, परियोजना कार्यान्वयनमा समन्वय, सजहीकरण र सहयोग
- विकास आयोजना तथा परियोजना सम्बन्धि अन्य कार्य

(घ) अनुगमन तथा मुल्याङ्कन उपशाखा

- विकास आयोजनाको अनुगमन, आवधिक प्रगति तथा प्रतिफलको समिक्षा
- भवन निर्माणको नक्सा स्वीकृती, संशोधन, नियमन
- पुरातत्व, प्राचिन स्मारक र संग्रहालय संरक्षण, संवर्द्धन र पुन: निर्माण
- सरकारी भवन, विद्यालय, सामुदायिक भवन, सभागृह तथा अन्य सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण र मर्मत संभार

८. न्याय, कानुन, तथा मानव अधिकार प्रवर्द्धन शाखा

(क) नगर प्रहरी व्यवस्थापन उपशाखा

- संघीय तथा प्रदेश कानुनको अधिनमा रही नगर प्रहरीको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निती, कानुन, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन
- नगर प्रहरी मार्फत देहायका कार्य सम्पादन गर्ने
- निती, कानुन, मापदण्ड, निर्णयहरु कार्यान्वयनमा सहयोग
- सम्पत्तिको संरक्षण
- नगरपालिकामा हुने सभा समारोह, परम्परा तथा जात्रा चाडपर्वको व्यवस्थापनमा सहयोग
- स्थानीय बजार तथा पार्किङ्ग स्थलको व्यवस्थापनमा सहयोग
- नगर प्रहरी सम्बन्धि कार्यपालिकाको तोके बमोजिमका निती, योजना, कार्यक्रम कार्यान्वयन

Scanned with CamScanner

- योजनाबद्ध र व्यबस्थित बस्ती विकासका कार्यक्रमको तर्जुमा कार्यान्वयन
- एकीकृत बस्ती बिकासका लागि जग्गाको एकिकरण तथा जग्गा विकास र व्यबस्थापन
- आफ्नो क्षेत्रको भुउपयोगत निती, योजना, कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन
- व्यबस्थित बस्ती विकासका कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन
- संघीय र प्रदेश कानुन बमोजिम स्थानीय तहमा सुकुम्वासी पहिचान र अभिलेख व्यबस्था
- स्थानीय स्तरमा सुकुम्बासी सम्वन्धि जिवीकोपार्जन र बसोवास व्यबस्था
- एकिकृत बस्ती बिकासका लागि जग्गाको एकिकरण तथा जग्गा विकास र व्यबस्थापन

(ख) जग्गा नापी तथा नक्सा, घरजग्गा धनी पुर्जा उपशाखा

- घरजग्गा धनी दर्ता प्रमाण पुर्जा वितरण तथा लगत व्यबस्थापन
- भुमिको वर्गिकरण अनुसारको लगत
- जग्गाको कित्ताकाट र भुमि लगत (नक्सा, स्रेस्ता) निर्माण र संरक्षण
- सरकारी प्रयोजनका लागि जग्गा प्राप्ती, मुआव्जा निर्धारण तथा वितरणमा समन्वय र सहजीकरण
- जग्गा बिवाद समाधानमा मेलमिलाप र मध्यस्थता
- बिश्व सम्पदा सुचीमा परेका स्मारक र पुरातात्विक महत्व लगायत वन, सिमसार क्षेत्र, तटवर्ती क्षेत्रका जग्गा सम्वन्धि लगत

(ग) भवन तथा भवन संहिता एवं निर्माण इजाजत (डिजाईन समेत) उपशाखा

- भवन सम्बन्धि निती, कानुन, मापदण्ड, तथा सो सम्वन्धि योजना तर्जुमा, आयोजना पहिचान, अध्ययन, कार्यान्वयन र नियमन
- राष्ट्रिय भवन संहिता तथा मापदण्ड बमोजिम भवन निर्माण अनुमति र नियमन
- स्थानीय विकास निती, अल्पकालिन, मध्यकालिन तथा दिर्घकालिन विकास योजना तर्जुमा, अनुगम तथा मुल्याङ्न

- आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतीक, बातावरणिय, प्रविधि र पूवाधारजन्य विकासका लागि आवश्यक योजना तथा परियोजनाहरुको तर्जूमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मुल्याङ्न
- बार्षिक विकास कार्यक्रम, आयोजना तर्जुमा, कार्यान्वयन
- विकास निर्माण प्रकृयामा स्थानीय जनसहभागिता अभिबृद्धिका कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन
- बिकास योजनाहरुको वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्न
- उपभोक्ता समितिको विवरण, क्षमता विकास
- विकासका प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र निर्धारण
- सघिय र प्रादेशिक आयोजना, परियोजना कार्यान्वयनमा समन्वय, सजहीकरण र सहयोग
- विकास आयोजना तथा परियोजना सम्वन्धि अन्य कार्य

(ख) अनुगमन तथा मुल्याङ्न उपशाखा

- विकास आयोजनाको अनुगमन, आवधिक प्रगति तथा प्रतिफलको समिक्षा
- भवन निर्माणको नक्सा स्वीकृती, संसोधन, नियमन
- पुरातत्व, प्राचिन स्मारक र संग्रहालय संरक्षण, संबर्द्धन र पुन: निर्माण
- सरकारी भवन, बिद्यालय, सामुदायिक भवन, सभागृह तथा अन्य सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण र मर्मत संभार

८. न्याय, कानुन, तथा मानव अधिकार प्रबर्द्धन शाखा

(क) नगर प्रहरी व्यबस्थापन उपशाखा

- संघीय तथा प्रदेश कानुनको अधिनमा रही नगर प्रहरीको संचालन तथा व्यवस्थापन निती, कानुन, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन
- नगर प्रहरी मार्फत देहायका कार्य सम्पादन गर्ने
- निती, कानुन, मापदण्ड, निर्णयहरु कार्यान्वयनमा सहयोग
- सम्पत्तिको संरक्षण
- नगरपालिकामा हुने सभा समारोह, परम्परा तथा जात्रा चाडपर्वको व्यवस्थापनमा सहयोग
- स्थानीय बजार तथा पार्किङ्ग स्थलको व्यबस्थापनमा सहयोग
- नगर प्रहरी सम्वन्धि कार्यपालिकाको तोके बमोजिमका निती, योजना, कार्यक्रम कार्यान्वयन

- नगर प्रहरी समूहलाई सम्बन्धित मापदण्डको कार्यान्वयन र त्यस उपर खटाइने र अनुसन्धान
- स्थानीय न्यायिक समितिले गरेका आदेश, फैसला कार्यान्वयनमा सहयोग
- कार्यालय परिसर, सभाहल, सार्वजनिक, ऐलानी, पर्ति जग्गा, सार्वजनिक भवन तथा भौतिक पूर्वाधारको संरक्षण र सुरक्षा
- विपद् व्यवस्थापनमा सहयोग
- अपराध रोकथाम तथा अनुसन्धानमा सहयोग
- फुटपाथ व्यवस्थापन
- निर्माण नियमन
- गुणस्तर नियन्त्रण
- नगर प्रहरी सम्बन्धि अन्य कार्य

(ख) न्याय, कानुन तथा मानव अधिकार प्रवर्द्धन उपशाखा

- न्यायिक समितिको सचिवालय, न्याय, कानुन, मानव अधिकार प्रवर्द्धन तथा मेलमिलाप र मध्यस्थता, निर्णय तथा फैसला कार्यान्वयन
- न्यायिक समितिको सचिवालय सम्बन्धि कार्य
- न्याय तथा कानुनी राज्यको परिपालना
- मानव अधिकारको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन
- व्यक्ति र समुदाय बीच मेलमिलाप र मध्यस्थताको व्यवस्थापन
- न्यायिक निर्णय तथा फैसला कार्यान्वयन

(ग) विधायन उपशाखा

- कार्यपालिका तथा सभामा पेश गर्नुपर्ने विभिन्न नीति, नियम तथा कानूनको मस्यौदामा संयोजन र समन्वय
- नीति, कानूनको प्रमाणिक प्रतिको संरक्षण, प्रकाशन र अभिलेख
- विधायन सम्बन्धि अन्य कार्य

६. योजना, अनुगमन तथा तथ्याङ्क शाखा

(क) योजना उपशाखा

- विकास आयोजना तथा परियोजना सम्बन्धि नीति, कानून, मापदण्ड, योजना र नियमन

- विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको आधार तथा प्रक्रिया निर्धारण
- संकलन गरी प्रमाणिक तथ्य राख्ने, संरक्षण गर्ने र वर्गीकृत तथ्याङ्क र सूचना सहितको वडाको पार्श्व चित्र तयार तथा अद्यावधिक गर्ने ।

(ख) वडाका विकास निर्माणका योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा आवधिक प्रगती समीक्षा गर्ने

- ➢ सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रणाली अनुसार बस्ती र टोल स्तरबाट योजना तर्जुमा प्रक्रिया अवलम्बन गरी बस्ती तथा टोलस्तरीय योजनाको माग संकलन, प्राथमिकीकरण तथा छनौट गर्ने ।
- ➢ टोल विकास संस्थाको गठन र परिचालन तथा वडा भित्र संचालन हुने योजनाहरुका लागि उपभोक्ता समितिको गठन तथा सोको अनुगमन गर्ने ।
- ➢ वडाभित्रका योजना तथा भौतिक पूर्वाधारको संरक्षण, मर्मत सम्भार, रेखदेख तथा व्यवस्थापन गर्ने ।

(ग) वडाका विकास निर्माणका कार्यहरु गर्ने :-

- ➢ बाल उद्यानको व्यवस्था गर्ने ।
- ➢ अनौपचारिक शिक्षा कार्यक्रम तथा प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र संचालन र व्यवस्थापन गर्ने ।
- आयोजनाको अध्ययन, अनुसन्धान तथा प्रभाव मूल्याङ्कन
- विषयक्षेत्रगत नीतिको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

(ख) तथ्याङ्क व्यवस्थापन उपशाखा

- तथ्याङ्क संकलन, व्यवस्थापन तथा प्रयोग सम्बन्धि नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
- सूचना तथा अभिलेख केन्द्रको स्थापना तथा संचालन
- स्थानीय तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन, अभिलेखीकरण तथा वितरण
- आधारभूत तथ्याङ्क संकलन र व्यवस्थापन : जनसाङ्ख्यिक, प्राकृतिक, आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, भौतिक पूर्वाधार, रोजगारीको अवस्था, कुल गार्हस्थ्य उत्पादन, प्रतिव्यक्ति आय, मानव विकास सूचाङ्क, राजस्व तथा आयव्यय समेतको तथ्याङ्क संकलन र प्रशोधन गरी सूचना प्रणालीमा आबद्धता र पार्श्व चित्र तथा स्रोत नक्साको अद्यावधिक एवं अभिलेख

Scanned with CamScanner

- बेरोजगारको तथ्याङ्क संकलन
- स्थानीय व्यापारको तथ्याङ्क प्रणाली र अध्ययन अनुसन्धान
- सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धि स्थानीय तथ्याङ्क र सुचना व्यवस्थापन
- सम्पन्न भएका तथा चालु योजनाको विवरण
- बिषयक्षेत्रगत सुचना, तथ्याङ्कको संकलन, अभिलेख
- प्रदेश तथा संघ संग तथ्याङ्क एवं सुचना आदानप्रदान र समन्वय
- सम्भाव्य प्राकृतिक श्रोत तथा साधनको अभिलेख (प्रोफाईल) व्यवस्थापन
- नगरपालिकाको आबधिक तथा बार्षिक कार्यक्रम र बजेट स्वीकृती

द्रष्टव्य : नगर कार्यपालिकाको माथि उल्लेखित बिषयक्षेत्र समेट्ने गरि आफ्नो आवश्यकता र प्राथमिकता अनुरुप कार्यालय, शाखा वा उपशाखा वा ईकाइ सहितको प्रशासनितक ढाँचा स्वीकृत गरी लागु गर्न सक्नेछ।

अनुसुची -३

(नियम ४ को उपनियम (३) संग सम्बन्धित)

वडा समितिबाट सम्पादन हुने कार्य

(क) वडा स्तरीय तथ्याङ्क संकलन तथा अद्यावधिक गर्ने :

- आफ्नो वडा भित्रको बस्तुगत विवरण - नदिनाला, जैविक विविधता, खनिज पदार्थ, जनसंख्याका बनोट, आर्थिक अवस्था, उद्योगधन्दा, शिक्षा तथा स्वास्थ्य सम्बन्धि विवरण आदी) तयार गर्ने, अद्यावधिक गर्दै लैजाने
- निजी घर तथा परिवारको लगत राख्ने
- ऐतिहासिक, पुरातात्विक, साँस्कृतिक तथा धार्मिक महत्वका सम्पदा, प्राचीन स्मारक, सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन, सार्वजनिक, ऐलानी, पर्ती जग्गाको लगत राख्ने तथा संरक्षण गर्ने ।
- खुला क्षेत्र, चोक, घाट, पाटी, पौष, सत्तल, धर्मशाला, मठ, मन्दिर, गुम्वा, मस्जिद, देवस्थल, मदरसा, पर्ति जग्गा, डाँडापाखा, चरनक्षेत्र, पानीको मूल, पोखरी, तलाउ, इनार, कुप, धारा, ढुङ्गेधारा, गुठीघर, वाटो, सडक, पुल, पुलेसा, कुलो नहर, पानी घट्टा, मिलको तथ्याङ्क
- विभिन्न समुदायकका विच सामाजिक सद्भाव र सौहार्दता कायम गर्ने ।
- वालविवाह, महिला विरुद्धको हिंसा, छुवाछुत, दहेज तथा दाईजो, हलिया प्रथा छाउपडी, कमलरी प्रथा, वालश्रम, मानव वेचविखन, निरक्षरता जस्ता सामाजिक कुरीती र अन्धविश्वासको अन्त्य गर्ने गराउने ।

- प्रचलित कानुनको अधिनमा रही मालपोत तथा भूमिकर,व्यवसायकर,बाहलकर, बिज्ञापनकर, सशुल्क पार्किङ्ग, नया व्यवसाय दर्ता, सिफारिस दस्तुर, सावरी साधनकर, मनोरञ्जनकरको लेखाजोखा कर संकलन गरी नगरपालिकामा प्रतिवेदन सहित रकम बुझाउने ।
- अशक्त बिरामी भएको बेवारिस वा असहाय व्यक्तिलाई नजिकको अस्पताल वा स्वास्थ्य केन्द्रमा पुर्याई औषधी उपचार गराउने ।
- असहाय वा बेवारिसे ब्येक्तिको मृत्यू भएमा निजको दाह संस्कारको व्यवस्था मिलाउने ।
- सडक बालबालिकाको उद्धार र पुनस्थापना गर्ने गराउने ।

पुस्तकालय, वाचनालय, सामुदायिक सिकाई केन्द्र, बाल क्लब तथा वाल सञ्जालको संचालन र व्यवस्थापन गर्ने ।

- ➢ वडा तहको स्वास्थ्य केन्द्र तथा उप केन्द्रको व्यवस्थापन गर्ने ।
- ➢ बालबालिकाहरुलाई बि.सि.जि., पोलियो, भिटामिन (ए) को व्यवस्थापन गर्ने ।
- ➢ पोषण कार्यक्रमको संचालन गर्ने।
- ➢ वडा तहमा स्वास्थ्य जनचेतना बिकास तथा स्वास्थ्य सूचना कार्यक्रमको संचालन गर्ने ।
- ➢ शहरी तथा ग्रामीण स्वास्थ्य क्लिनिकको संचालन गर्ने, गराउने ।
- ➢ सार्वजनिक शौचालय तथा स्नान गृहको निर्माण र व्यवस्थापन गर्ने, गराउने ।
- ➢ वडास्तरीय सामुदायिक धाराको प्रबन्ध, कुप, इनार तथा पोखरीको निर्माण संरक्षण र गुणस्तर नियमन गर्ने ।
- ➢ घरवाट निकास हुने फोहमैलाको संकलन र व्यवस्थापन, चोक तथा गल्लीहरुको सरसफाई, ढल निकास, मरेका जनावरको व्यस्थापन, सतही पानीको निकास तथा पानीको स्रोत संरक्षण गर्ने , गराउने ।
- ➢ कृषि तथा फलफूल नर्सरीको स्थापना, समन्वय र प्रर्वद्धन तथा वडा स्तरीय अगुष कृषक समन्वय र प्रर्वद्धन तथा वडास्तरीय अगुष कृषक तालीमको अभिमुखीकरण गर्ने ।
- ➢ कृषि मलको माग संकलन गर्ने ।

Scanned with CamScanner

- ➢ कृषिमा लाग्ने रोगहरुको बिवरण तयार गर्ने ।
- ➢ पशुपंछी बिकास तथा छाडा चौपायाको व्यवस्थापन गर्ने ।
- ➢ वडा भित्रको चरण क्षेत्र संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
- ➢ स्थानीय समुदायका चाडपर्व, भाषा संस्कृतिको विकासको लागि कला, नाटक, जनचेतनामूलक तथा सांस्कृतिक कार्यक्रम गर्ने गराउने ।
- ➢ स्थानीय मौलिकता झल्किने सांस्कृतिक रीतीरिवाजलाई संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्ने ।
- ➢ वडा भित्र खेलकुद पूर्वाधारको बिकास गर्ने ।
- ➢ अन्तर विद्यालय तथा बालक्लब मार्फत खेलकुद कार्यक्रमको सञ्चालन गर्ने गराउने ।
- ➢ वडा क्षेत्रभित्रको बाटोघाटो चालू अवस्थामा राख्ने तथा राख्न सहयोग गर्ने ।
- ➢ वडा भित्रका सडक अधिकार क्षेत्रमा अवरोध र अतिक्रमण गर्न नदिने ।
- ➢ बाटोघाटोको बाढी, पहिरो पन्छाउने ।
- ➢ घरेलु उद्योगको लगत संकलन तथा सम्भाव्यता पहिचान गर्ने ।
- ➢ वडा भित्रको घरेलु उद्योग पवर्द्धन गर्ने ।
- ➢ प्रचलित कानून बमोजिम व्यक्तिगत घटना दर्ता, अद्यावधिक र सोको अभिलेख संरक्षण गर्ने ।
- ➢ व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्वन्धी जनचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- ➢ सामाजिक सुरक्षा भत्ता विवरण तथा अभिलेख अद्यावधिक गर्ने ।
- ➢ वडालाई बालमैत्री बनाउने ।
- ➢ वडाभित्र आर्थिक तथा समाजिक रुपमा पछि परेका महिला, बालबालिका, दलित, आपाङ्गता भएका व्यक्ती ,जेष्ठ नागरिक, अल्पसंख्याक, सिमान्तकृत समुदायको अभिलेख राखी सामाजिक र आर्थिक उत्थान सम्बन्धी काम गर्ने ।
- ➢ मिलापत्रको कागज गराउने निवेदन दर्ता गर्न सिफारिस गर्ने ।
- ➢ बिवाह प्रमाप्ति तथा अविवाहित प्रमाणित गर्ने ।

- ➢ निःशुल्क वा सशुल्क स्वास्थ्य उपचारको सिफारिस गर्ने ।
- ➢ अंङ्ग्रेजी माध्यममा सिफारिस तथा प्रमाणित गर्ने ।
- ➢ घर पाताल प्रमाणित गर्ने ।
- ➢ व्यक्तिगत विवरण प्रमाणित गर्ने ।
- ➢ पुर्जामा घर कायम गर्ने सिफारिस गर्ने ।
- ➢ फरक फरक नामथर,जन्म मिति तथा प्रमाणित दुवै नाम गरेको व्यक्ति एकै हो भन्ने सिफारिस गर्ने ।
- ➢ नाम, थर, जन्म मिति संशोधनको सिफारिस गर्ने
- ➢ जग्गा धनी पूर्जा हराएको सिफारिस गर्ने ।
- ➢ कागज र मञ्जुरीनामा प्रमाणित गर्ने ।
- ➢ कित्ताकाट गर्न सिफारिस गर्ने ।
- ➢ संरक्षक प्रमाणित गर्ने तथा संस्थागत र व्यक्तिगत संरक्षक सिफारिस गर्ने ।
- ➢ जीवित संगको नाता प्रमाणित गर्ने ।
- ➢ हकवाला वा हकदार प्रमाणित गर्ने ।
- ➢ नामसारी गर्न सिफारिस गर्ने ।
- ➢ जग्गाको हक सम्बन्धमा सिफारिस गर्ने ।
- ➢ वडाभित्रको सामुदायिक वन, वन्यजन्तु सम्पदा र जैविक विविधताको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने ।
- ➢ वडा, टोल, बस्तीस्तरमा हरियाली क्षेत्र विस्तार गर्ने गराउने ।
- ➢ वडालाई वातावरण मैत्री बनाउने ।
- ➢ प्राङ्गारिक कृषि, सुरक्षित मातृत्व, विद्यार्थी भर्ना, पूर्ण खोप, खुला दिशामुक्त, सरसफाई, वातावरण मैत्री तथा बालमैत्री शासन जस्ता प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरु गर्ने, उराउने ।

(ख) कानून बमोजिमका नियमन कार्य गर्ने :-

- ▪ वडाभित्र संचालित विकास योजना तथा संकलन उपभोक्ता समितिहरुका कार्यको नियमन गर्ने ।
- ▪ घर निर्माण गुणस्तर तथा भवन संहिता र मापदण्ड अनुसार भए नभएको अनुगमन गर्ने, सिकर्मी, डकर्मीलाई भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण सम्बन्धी तालीम दिने ।

Scanned with CamScanner

- खाद्यान्न, माछा, मासु, तरकारी, फलफूल, पेय पदार्थ तथा उपभोग्य सामग्रीको गुणस्तर र मूल्यसूची अनुगमन गरी उपभोक्ता हित संरक्षण गर्ने।
- वडा भित्रका उद्योग धन्दा र व्यवसायको प्रवर्द्धन गरी लगत राख्ने।
- हाट बजारको व्यवस्थापन गर्ने, गराउने।
- विद्युत चुहावट तथा चोरी नियन्त्रण गर्ने।
- नाता, नागरिकता आदिको सिफारिस तथा प्रमाणित गर्ने।
- आफ्नो भौगोलिक क्षेत्र भित्रको निर्माण कार्य तथा अन्य सेवाको प्रयोजनका लागि निर्माण सामग्री, ज्याला, भाडा तथा महशुलको स्थानीय दररेट तोक्ने।
- आफ्नो वडाभित्रका उपभोक्ता समिति, सहकारी संस्था,निजी क्षेत्र लगायतका सबै विकास साझेदारहरूसँग विकास निर्माण तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा समन्वय गर्ने।
- समय समयमा नेपाल कानूनले तोके बमोजिम अन्य काम गर्ने।

(ङ) **अभिलेख व्यवस्थापन, सिफारिस तथा प्रमाणित गर्ने :-**

- पञ्जीकरण, नागरिकता तथा अभिलेख व्यवस्थापन।
- महानगरपालिकामा व्यक्तिगत घटनाको स्थानीय तथ्याङ्क सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन।
- संघीय कानून र मापदण्ड बमोजिम नगरपालिकामा व्यक्तिगत घटना -जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाई सराइ, सम्बन्ध विच्छेद, धर्मपुत्र र धर्मपुत्री) को दर्ता।
- आधुनिक प्रविधि अपनाई व्यक्तिगत घटनाको अभिलेख व्यवस्थापन र प्रतिवेदन।
- नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रका लागि सिफारिस लगायतका महत्वपूर्ण अभिलेखको व्यवस्थापन गर्ने।
- स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन।
- स्थानीय स्तरको अभिलेख व्यवस्थापन।
- नाता प्रमाणित गर्ने।
- नागरिकता तथा नागरिकताको प्रतिलिपी लिनका लागि सिफारिस गर्ने।

- बहाल करको लेखाजोखा सिफारिस गर्ने।
- कोठा खोल्न रोहवरमा बस्ने।
- मोही लगत कट्टाको सिफारिस गर्ने।
- घर जग्गा करको लेखाजोखा सिफारिस गर्ने।
- जन्म मिति प्रमाणित गर्ने।
- व्यापार व्यवसाय बन्द भएको, सञ्चालन नभएको वा व्यवसाय हुँदै नभएको सिफारिस गर्ने।

(२) वडा अध्यक्षले आफ्नो अनुपस्थितिमा सम्बन्धित वडा समितिको जेष्ठ सदस्य वा तोकेको

- सदस्यलाई कार्यवाहक तोकी सोको जानकारी नगर कार्यपालिकालाई दिनुपर्नेछ।

मृतक सँगको नाता प्रमाणित तथा सर्जमिन सिफारिस गर्ने

- उद्योग ठाउँसारी गर्ने सिफारिस गर्ने।
- जीवित रहेको सिफारिस गर्ने।
- पूर्व प्राथमिक विद्यालय खोल्ने सिफारिस र अनुमति दिने।
- जग्गा मूल्याङ्कन सिफारिस प्रमाणित गर्ने।
- विद्यालयको कक्षा थप गर्ने सिफारिस गर्ने।
- पालन पोषणको लागि सिफारिस गर्ने।
- वैवाहिक अङ्गिकृत नागरिकता सिफारिस गर्ने।
- आर्थिक अवस्था कमजोर वा विपन्नता प्रमाणित गर्ने र आर्थिक अवस्था बलियो र सम्पन्नता प्रमाणित।
- विद्यालय ठाउँ सारी गर्ने सिफारिस गर्ने।
- धारा तथा विद्युत जडानको लागि सिफारिस गर्ने।
- प्रचलित कानून अनुसार प्रत्यायोजित अधिकार बमोजिमको अन्य सिफारिस र प्रमाणित गर्ने

Scanned with CamScanner

अनुसूची- ४
(नियम ४ को उपनियम (४) सँग सम्बन्धित)

प्रमुख, उपप्रमुख, वडा अध्यक्ष तथा सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार

१. प्रमुखको काम कर्तव्य र अधिकार :-

(१) प्रमुखको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजि हुनेछ :

(क) नगर सभा तथा नगरकार्यपालिकाको बैठक बोलाउने र बैठकको प्रमुखता गर्ने ।

(ख) नगर सभा तथा नगर कार्यपालिकाको बैठकको कार्यसूची तथा प्रस्ताव पेश गर्ने, गराउने ।

(ग) नगरपालिकाको वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तयार गरी सभामा पेश गर्ने ।

(घ) नगर कार्यपालिकाको निर्णयमा नगर सभाको अधिवेशनको आव्हान र समापनको घोषणा गर्ने ।

(ङ) नगरपालिकाका उपप्रमुख वा सदस्यलाई नगरपालिकाको कार्य विभाजन नियमावली अनुरुपको विषयगत कार्य जिम्मेवारी बाँडफाँड तथा हेरफेर गर्ने ।

(च) नगरसभा र नगर कार्यपालिकाको निर्णय कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।

(छ) नगरकार्यपालिकाको दैनिक कार्यको सामान्य रेखदेख, निर्देशन र नियन्त्रण गर्ने ।

(ज) उपप्रमुख तथा सदस्यलाई नगरपालिकाको कामका लागि स्वदेशभित्र काजमा खटाउने ।

(झ) कार्यकारी अधिकृतको सात दिनसम्मको बिदा वा स्वदेशभित्रको काज स्वीकृत गर्ने ।

(ञ) नगरपालिकाको चल अचल सम्पत्ति हेरविचार तथा मर्मत सम्भार गर्ने गराउने र आम्दानी, खर्च, हिसाव, र अन्य कागजपत्र सरक्षित राख्ने, राख्न लगाउने ।

(ट) प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम आवश्यक सिफारिस गर्ने ।

(ठ) नगर सभा वा नगर कार्यापालिकाले तोकेका अन्य काम गर्ने

(२) प्रमुखले आफ्नो अनुपस्थितिमा पउप्रमुखलाई कार्यवाहक प्रमुख तोक्नु पर्नेछ ।

२. उपप्रमुखको काम, कर्तव्य र अधिकार :-

(१) उपप्रमुखको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) न्यायिक समितिको संयोजक भई कार्य गर्ने ।

(ख) नगरपालिका प्रमुखको अनुपस्थितीमा कार्य वाहक प्रमुख भई कार्य गर्ने ।

(ग) नगरसभा, नगर कार्यपालिकाले तोकेको अन्य काम गर्ने ।

(२) उपप्रमुखले आफ्नो नगरपालिकाका क्षेत्र वाहिर जानु पर्दा प्रमुखलाई जानकारी दिनु पर्नेछ ।

(३) वडा अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार :-

(१) वडा अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ,

(क) आफ्नो वडा समितिको अध्यक्ष भई कार्य गर्ने ।

(ख) वडा समितिका सदस्यहरुलाई वडा समितिको कामको बाँडफाँड गरी सहजीकरण तथा परिचालन गर्ने ।

(ग) कार्यपालिकाको सदस्य भई कार्य गर्ने ।

(घ) वडाको विकास योजना, बजेट तथा कार्यक्रम तयार गर्ने, गर्न लगाउने तथा स्वीकृतिको लागि नगरपालिकामा पेश गर्ने ।

(ङ) वडाबाट कार्यान्वयन हुने योजना तथा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्ने गराउने, तिनको अनुगमन गर्ने तथा आवधिक समीक्षा गर्ने गराउने ।

(च) प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम आवश्यक सिफारिस गर्ने ।

(छ) तोकिए बमोजिम वा नगरपालिका प्रमुखले तोकेका अन्य काम गर्ने ।

४. सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार :-

(१) कार्यपालिकाको सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) कार्यपालिकाको बैठकमा भाग लिने ।

(ख) प्रमुखले तोकेको विषयगत क्षेत्रको संयोजक वा अध्यक्ष भई तोकिएको कार्य गर्ने ।

(ग) प्रमुखले तोकेका अन्य कार्य गर्ने ।

(२) वडा सदस्यले नगरपालिका क्षेत्र बाहिर जाँदा प्रमुखलाई जानकारी दिई जानु पर्नेछ ।

Scanned with CamScanner

५. वडा सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार :-

(१) वडा सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) वडा समितिको बैठकमा भाग दिले ।

(ख) वडा अध्यक्षको अनुपस्थितिमा वडाअध्यक्षले तोके बमोजिम वडा अध्यक्ष भई कार्य गर्ने

(ग) वडा अध्यक्षले तोकेका अन्य कार्य गर्ने ।

(२) वडा सदस्यले नगरपालिका क्षेत्र वाहिर जाँदा वडा अध्यक्ष मार्फत कार्यपालिकालाई जानकारी दिनु पर्नेछ ।

अनुसूची- ५

विषयगत समितिहरुको बिवरण

(नियम ४ को उपनियम (६) सँग सम्बन्धित)

(क) सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास समिति

(ख) आर्थिक विकास समिति

(ग) सामाजिक विकास समिति

(घ) पूर्वाधार विकास समिति

(ङ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति

(च) विधेयक समिति

आज्ञाले,

तुल्सीराम गैरे

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

Scanned with CamScanner